

en kompetent og forholdsvis let forståelig måde. Den sparer læseren for matematiske formler, men lægger i stedet vægt på, i tekst og figurer, at udrede problemerne og forklare sagerne. Som selve titlen antyder, så er bogens hovedopgave at undersøge fiskeriets effekter på miljøet, herunder selvfølgelig indvirkningen på fiskebestandene. I første del gives et up-to-date situationsbillede af udviklingstendenser i fiskeriet, og selve "problemet" i fiskeribranchen søges lokaliseret. Det er i korthed beskrevet ved følgende forløb: De første, der går ind i et nyt fiskeri, det være sig sild i Nordatlanten, blåhvilling ved Irland, lodde ved Island eller rejer ved Grønland, de får i den første tid gode fangster. Andre kommer efter, flere og større fartøjer kommer til. Med indsats af større "effort" aftager bestandene i størrelse. Det medfører lavere fangster pr. enhed. Til sidst er fangsterne så små, at i bedste fald er indtægter og udgifter lige store. Bifangstproblemet behandles grundigt sammen med "discard", eller udsmidning af mindre værdifulde fisk. Andet afsnit behandler samslidet mellem forskellige arter. Man har forlængst erkendt, at de simple enkelt-art modeller ikke kan bruges, heller ikke flerart-modeller er tilstrækkelige. Derfor bygger man nu på LMES-model-ler, som står for Large Marine EcoSystems, der foruden fiskearter inddrager alle faktorer, som strømme salt-holdighed, forurening i disse systemer. Det kan være hele Nordsøen, Østersøen eller Newfoundlandsbankerne der betragtes som økosystemer. Tredje del behandler så disse systemer ud fra forskellige vinkler. Og værket slutter med et relevant kapitel om forvaltning, management, af fiske-resourserne. Alt i alt en god, moderne og indholdsrig bog med mange gode eksempler, figurer, fyldig referenceliste samt et anvendeligt indeks.

Rolf Guttesen

K. A. Ingersent & A. J. Rayner: *Agricultural policy in Western Europe and the United States*. Cheltenham, Elgar, 1999. XII, 450 s. 25 cm GBP 75,-.

Denne bog er skrevet med henblik på at give et historisk rids af landbrugspolitikken i Vesteuropa og USA fra det 19. århundrede og frem til idag. Efter et kort indledende kapitel, som skitserer det samfundsmæssige og økonomiske grundlag for at føre landbrugspolitik, præsenterer bogen i 6 kapitler forskel-lige landbrugspolitiske perioder. Først gennemgås landbrugspolitikken i perioden frem til 1930, som repræsenterer tidlige stadier af den landbrugsmæssige transformationsproces. Understøttet af en række tabeller over nøgleproduktionsstal tegnes et billede af udviklingen i en række individuelle europæiske lande og i USA.

Næste kapitel tegner et billede af udviklingen af landbrugspolitikken i 1930'erne, hvor tilpasningen til den økonomiske depression var øverst på dagsordenen. Det lægger hovedvægten på, hvorledes nye former for landbrugs-protektionisme vinder fodfæste. Perioden fra 1940 til 1973 afgrænses af Anden Verdenskrig og den første udvidelse af Det Europæiske Fællesmarked (med Danmark). Her sættes fokus på bl.a. grundlæggelsen af GATT og udformningen af CAP, og kapitlet præsenterer enkelte nøgletal for landbrugets andel i bruttonationalproduktet og beskæftigelsen som indikatorer for udviklingen. Næste kapitel belyser udviklingen frem til 1980'erne, som karakteriseres ved konsolidering af en trilateral handels-verden baseret på USA, EF og Japan. I dette afsnit diskuteres CAP indgående. Den voksende protektionisme inden for landbruget og de voldsomt stigende budgetposter for støtte til landbruget i 1980'erne behandles i et kapitel om den internationale tilpasning af landbrugspolitikken, og bogen rundes af med en gennemgang af reformerne fra 1990'erne (herunder MacSharry Planen) og seneste perspektiver for reformer inden for handelen med landbrugsvarer. Alt i alt præsenteres en oversigtslig gennemgang af de væsentligste hovedfaser i den landbrugspolitiske udviklingen i de to behandlede regioner. Gennemgangen understøttes med et mindre udvalg af statistiske tabeller, som understøtter teksten uden dog at udgøre en totalt dækkende empirisk dokumentation.

Anette Reenberg

Europa im Globalisierungsprozess von Wirtschaft und Gesellschaft. 51. Deutscher Geographentag Bonn, 6. bis 11. Oktober 1997. H. Gebhardt, Hrsg.. Europa in einer Welt im Wandel; Bd. 1. Stuttgart, Steiner, 1998. 216 s., ill. 24 cm. DEM 60,-.

Bogen består af bidrag til den 51. Tyske geografidag i Bonn, 1997. Temaet er Europa og globaliseringen, herunder de sociale, erhvervsmæssige og politiske følger. Indledningsvist diskuteres det om globalisering overhovedet er et nyt fænomen eller der blot er tale om en intensiveret form for geografisk arbejdsdeling? Den stærkt stigende brug af begrebet globalisering dækker ikke nødvendigvis over reelle nyheder. Flere bidrag diskuterer globaliseringens effekt på lokalpolitikken, bl.a. udviklingen af nye former for regulering og styring gennem netværk mm, men også spørgsmålet om 'reskalering' af statsfunktioner til regionale og lokale myndigheder/netværk på den ene side og på den anden side til et voksende antal overstatslige organisationer. Endelig rummer bogen

en gennemgang af Østeuropas transformation til markedsøkonomi og de erhvervsmæssige og sociale konsekvenser heraf. Der er tale om originalbidrag af høj værdi, der understreger tysk geografis kvalitet.

Hans Thor Andersen

A.Madanipour: Tehran, the making of a metropolis. Chichester, Wiley, 1998. XII, 289 s., ill. 24 cm. GBP 45,-.

R.Cybrivsky: Tokyo, the Shogun's city at the twenty-first century. Chichester, Wiley, 1998. XI, 260 s., ill. 25 cm. GBP 17,-.

J.Kim & S.-C. Choe: Seoul, the making of a metropolis. Chichester, Wiley, 1997. XVI, 261 s., ill. 24 cm. GBP 45,-.

Disse tre bøger er udkommet i en og samme serie ("World Cities"), som redigeres af geografi-professorerne R. J. Johnston og P. Knox. Der er dog intet ydre tegn på, at bøgerne har noget indbyrdes til fælles, da både tryk, format og forside er forskellig fra bog til bog. Forfatterne til de enkelte bøger har rødder i forskellige videnskabelige discipliner, og når man kaster et blik på indholdsfortegnelsen, ser det da også umiddelbart ud til, at bøgerne er struktureret på hver sin måde. Der kan således ligge den pointe bag de forskellige fremtrædelsesformer, at læseren ikke forventer en systematisk og ensartet gennemgang af såkaldte "world cities". Og det får man så sandelig heller ikke. Godt nok behandler hver bog en række fælles temaer og aspekter. For det første et rids af byudviklingens historiske forløb. For det andet en beskrivelse af den nutidige by, såsom den erhvervsmæssige basis, den demografiske udvikling, de fremherskende træk af bystrukturen, samt aspekter ved den planlægningsmæssige og forvaltningsmæssige praksis. Og for det tredje en afsluttende refleksion over udfordringer og problemer - herunder miljømæssige - for byudviklingen i det næste århundrede. Men der er stor forskel på den måde, de enkelte forfattere har valgt at behandle de fælles temaer, såvel i form som i prioritering af indhold. Formen spænder fra en mere teknokratisk og relativ kedsommelig gennemgang i bogen om Seoul til en langt mere personlig og vedkommende stil i behandling af Tokyo. Denne bog er sine steder decideret morsom. Et af højdepunkterne er efter min mening forfatterens eksemplificering af den alvor, hvormed man fra forskellige erhvervsorganisationers side forsøger at "internationalisere" Tokyo indenfor alle mulige urbane aspekter. I eksemplet deltager forfatteren således i en dybt seriøst anlagt konference, som har til formål at evaluere offentlige toiletter i Tokyo udfra et udenlandsk komfort-synspunkt. Det personlige præg kommer tydeligt

frem i et inspirerende kapitel med titlen "Faces of the Metropolis", hvor forfatteren går i dybden med udvalgte steder i byen; noget sådant kan man kun gøre på baggrund af stor indføling og viden. Bogen om Teheran skal roses for sin nuancerede diskussion af de økonomiske, sociale, politiske og kulturelle drivkræfter, som ligger bag byudviklingen. Alle bøgerne indeholder mange figurer, tabeller og overskuelige kort, hvoraf langt hovedparten fungerer godt i relation til teksten.

Niels Fold

Cities in transition. B.Blank & R.Smith, eds. Basingstoke, Macmillan, 1999. XII, 272 s. 23 cm. GBP 50,-.

Bogen er resultat af en konference i Bristol 1997, der blev afholdt som led i et tysk-engelske forskningsamarbejde. Bogens titel er tidstypisk og bredtfaavnende, men også intetsigende. Dens indhold består af en kort første sektion, der omhandler byernes fremtid: ønskelige og skræmmende fremtider. Den første er den økologisk afbalancerede by med social harmoni, mens den sidste er fyldt med sociale konflikter, vold og undertrykkelse. Hvilken fremtid der realiseres afhænger af os selv. Anden sektion består af syv kapitler, der behandler forskellige sider af forholdet mellem globale og lokale relationer: Identitet, lokal-samfund, den segregerede by og den postindustrielle by. Tredie del beskæftiger sig med mulighederne for at udvikle lokale strategier, der matcher den globale udfordring. Temaerne er udviklingen af nye styrings- og reguleringsformer (governance), identificering af innovative potentialer, institutionel kapacitet, lokale handlingsmuligheder og mobilisering af lokale ressourcer. Bogen har en noget svingende kvalitet, men især den sidste sektion er relevant også i dansk sammenhæng.

Hans Thor Andersen

Sustainable Development in a Developing World. Colin Kirkpatrick & Norman Lee, eds. Cheltenham, Edward Elgar, 1997. XV, 261 s., ill. 24 cm. GBP 55,-p.

Der er behov for at kunne integrere økonomiske, sociale og miljømæssige hensyn i styringen af en bæredygtig samfundsmæssig udviklingsproces. Det er udgangspunktet for denne bog, som er blevet til på baggrund af udvalgte konferencebidrag. Hensigten med samlingen af artikler er på forskellig vis at belyse, hvordan vurderinger af virkninger indenfor disse tre sfærer kan integreres med det formål at tilvejebringe et mere fuldstændigt beslutningsgrundlag. Ikke blot når det drejer sig om at vurdere virkningen af enkeltprojekter (hvad enten disse er sektor- eller